

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 23 noiembrie 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 13 martie 2018, în privința inculpatului

*Ceavdari Gheorghe XX, născut la
XX XXXXX XXXX, originar și locuitor al r-nului
XXXXX, s. XXXXX, str. XXXXX XX, cetățean
al R. Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 27.06.2017 – 23.11.2017,
instanța de apel: 29.01.2018 – 13.03.2018,
instanța de recurs: 30.05.2018 – 04.07.2018.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 23 noiembrie 2017, Ceavdari Gheorghe a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, cu încetarea procesului penal în temeiul art. 1), 2) al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 228 lei a fost respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că la 03 decembrie 2014, aproximativ ora 22.50, inculpatul Ceavdari G., conducând automobilul „Opel Vectra”, n.î. XXX XXX, avându-i în calitate de pasageri pe Erebacan A., Petcova E. și Petcova M., deplasându-se din s. Corten, r-nul Taraclia, în direcția s. Cazaclia, r-nul Ceadâr-Lunga, pe drumul R36, pe porțiunea de drum 50km.+240 m., fără a ține cont de condițiile și situația rutieră, dexteritatea în conducere, a ieșit pe banda opusă și s-a tamponat cu automobilul „Volkswagen Caddy”, n.î. XXXXXX, condus de Col V., încălcând astfel pct. 45 subpct. 1) al Regulamentului circulației rutiere, cauzându-i din imprudență lui Petcova E. vătămări corporale grave, sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin hematom subcutanat în regiunea temporo-parietală dreapta, fractura liniară a osului occipital, hematom subdural în regiunea parieto-occipitală stânga, focar de contuzie cerebrală în regiunea occipitală stângă, plagă contuză pe față, edem al pleoapelor din dreapta; lui Erebacan A. - vătămări corporale medii, sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plagă contuză și hematom subcutanat al pleoapelor din stânga, plagă ruptă în regiunea urechii stângi, fractura omoplatului stâng; lui Petcova M. - vătămări corporale ușoare sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin comoție cerebrală, plagă contuză pe față, hematom subcutanat al pleoapelor din dreapta, precum și defecțiuni tehnice mijlocului de transport „Volkswagen Caddy”, n.î. XXXXXX, ce aparține cu drept de proprietate lui *Ceavdari A.*

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut parțial vina și a declarat că nu a consumat alcool în acea zi, știind că în s. Corten patrulează poliția. Solicită aplicarea prevederilor Legii privind amnistia or, a recunoscut vina în faptul că urma accidentului rutier pasagerilor din automobilul pe care îl conduce le-au fost cauzate vătămări, însă nu recunoaște că a condus automobilul în stare de ebrietate.

Totodată, vinovăția inculpatului se confirmă și prin declarațiile părților vătămate și ale martorilor.

În baza probelor administrate, urmează a reîncadra acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a provocat din imprudență vătămări corporale grave.

Or, nu au fost prezentate probe care să confirme că inculpatul a comis infracțiunea în stare de ebrietate, nefiind prezentate rezultatele de testare cu aparatul special alcooltester și rezultatele examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate.

Conform art. 134¹² alin. (1), (2), (3) Cod penal, prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare. Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad minim se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 până la 0,5 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,15 până la 0,3 mg/l. Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la

0,5 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult.

Starea de ebrietate cu grad avansat a persoanei care conduce mijlocul de transport se stabilește în conformitate cu Regulamentul privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009.

Potrivit art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Astfel, nu a fost demonstrat că inculpatul în momentul producerii accidentului rutier era în stare de ebrietate alcoolică, iar extrasul din Registrul de primire a bolnavilor în secția de primire a SR Ceadâr-Lunga și informația de la Centrul de expertize medico-legale nu constituie probe care să confirme starea de ebrietate a acestuia.

În conformitate cu art. 2 alin. (2) al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, iar potrivit alin. (2) încetarea procesului penal conform alin. (1), are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate.

Art. 107 alin. (1) Cod penal prescrie că amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Deci, a fost constatat că acțiunile inculpatului se încadrează în dispoziția art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, sancțiunea cărui prevede pedeapsa cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de conduce mijloace de transport la pe un termen de 4 ani.

Totodată, inculpatul a săvârșit infracțiunea la 03.12.2014, adică până la adoptarea Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, intrată în vigoare la 09.09.2016, acesta nu are antecedente penale, anterior în privința lui nu a fost aplicat actul de amnistie, a recunoscut vina și s-a căit de cele comise, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și a solicitat încetarea procesului penal pe art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Prin urmare, nefiind întrunite careva restricții prevăzute la art. 10 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, este posibil de a aplica față de inculpat actul de amnistie, cu încetarea procesului penal pe art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

În același timp, cererea procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în sumă de 228 lei, suportate la efectuarea expertizei medico-legale, urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată.

Conform art. 142 alin. (1) Cod de procedură penală, expertiza se dispune în cazurile în care pentru constatarea, clarificarea sau evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie pentru cauza penală sunt necesare cunoștințe specializate în domeniul științei, tehnicii, artei, meșteșugului sau în alte domenii. Posedarea unor asemenea cunoștințe specializate de către persoana care efectuează urmărirea penală sau de către judecător nu exclude necesitatea dispunerii expertizei. Dispunerea expertizei se face, la cererea părților, de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată, precum și din oficiu de către organul de urmărire penală.

În conformitate cu art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Or, expertizele medico-legale au fost efectuate în baza ordonanței organului de urmărire penală pentru a dovedi vina inculpatului în săvârșirea faptei imputate lui, obligație care este în sarcina învinuirii și, în conformitate cu art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, se achită din contul statului, cererea procurorului în acest sens fiind neîntemeiată.

3. Procurorul în Procuratura raionului Taraclia, Boris Chirnev, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 264 alin. (4), 90 Cod penal la 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 4 ani și cu încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în mărime de 228 lei.

Apelantul a invocat că instanța de fond neîntemeiat a reîncadrat acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal or, art. 264 alin. (4) Cod penal prevede săvârșirea aceluiași acțiuni, însă, în stare de ebrietate, fără a indicarea gradul stării de ebrietate, iar pentru calificarea acțiunilor în baza art. 264 alin. (4) Cod penal nu este necesar ca persoana vinovată să se afle într-una din stările de ebrietate prevăzute la art. 134¹² Cod penal.

Mai mult, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (4) Cod penal a fost confirmată prin probele administrate, din care rezultă că acesta a comis acțiunile prejudiciabile în stare de ebrietate.

Totodată, potrivit art. 229 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Or, nu a fost stabilit că inculpatul este în imposibilitate să achite cheltuielile judiciare solicitate sau că plata acestor cheltuieli ar influența substanțial asupra situației sale materiale, el neavând careva persoane la întreținere.

Prin urmare, cheltuielile judiciare sunt trecute în contul statului doar în cazurile prevăzute la art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, iar nefiind întrunite aceste condiții, în cazul recunoașterii vinovăției inculpatului de săvârșire a infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (4) Cod penal, acesta urmează să recupereze cheltuielile judiciare suportate de stat la efectuarea expertizelor.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 13 martie 2018, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond a verificat sub toate aspectele circumstanțele de fapt și de drept, complet și obiectiv a apreciat probele administrate, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și întemeiat a concluzionat că acțiunile inculpatului se încadrează în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății.

Astfel, acuzarea nu a prezentat probe pertinente, concludente și utile care ar demonstra învinuirea în partea privind conducerea mijlocului de transport de către inculpat în stare de ebrietate alcoolică la 03.12.2014.

În susținerea învinuirii că inculpatul a condus mijlocul de transport în stare de ebrietate alcoolică, acuzarea a prezentat copia din Registrul de primire a bolnavilor în Secția de primire a Spitalului Raional Ceadâr-Lunga și informația eliberată de Spitalul Raional Ceadâr-Lunga nr. 450 din 11.05.2017 că la 03.12.2014, ora 23.30 în secția de primire au fost aduși Petcova E., Erebacan A., Ceavdari G. și Petcova M. cu diferite leziuni corporale, toți fiind în stare de ebrietate. De la Ceavdari G. și Erebacan A. au fost recoltate probe de sânge, care au fost ridicate de colaboratorul de poliție Mihalcenco S.

Conform art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Astfel, pentru stabilirea stării de ebrietate sunt necesare cunoștințe speciale în domeniul științei, la caz, era obligatorie efectuarea unei expertize medico-legale ce ar fi determina dacă inculpatul la momentul producerii accidentului rutier, în seara de 03.12.2014, conducea mijlocul de transport în stare de ebrietate alcoolică.

Or, copia din Registrul de primire a bolnavilor în Secția de primire a Spitalului raional Ceadâr-Lunga și informația eliberată de Spitalului raional Ceadâr-Lunga că Petcova E., Erebacan A., Ceavdari G. și Petcova M. au fost aduși cu diferite leziuni corporale, toți fiind în stare de ebrietate, nu pot substitui un raport de expertiză medico-legală, întocmit în corespundere cu prevederile art. 151 Cod de procedură penală, cu avertizarea în prealabil a expertului judiciar despre răspunderea penală ce o poartă pentru depunerea de concluzii vădit false. Deci,

Înscrisurile prezentate de acuzare, nu pot fi apreciate ca probe pertinente, concludente și utile care să confirme faptul că inculpatul la momentul producerii accidentului se afla în stare de ebrietate alcoolică. Mai mult, potrivit informației IMSP Spitalul Raional Ceadâr-Lunga din 11.05.2017, de la inculpat au fost recoltate probe de sânge, inclusiv fișele mediale, iar procurorul nu a argumentat din care motive nu s-a efectuat expertiza medico-legală întru stabilirea stării de ebrietate și a naturii acesteia în privința inculpatului.

Totodată, conform pct. 23, 24 al Regulamentul privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009, conform căroră în cazul spitalizării de urgență în cadrul instituțiilor medico-sanitare a persoanelor accidentate sau a victimelor, când starea sănătății acestora nu permite examinarea medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, procesul-verbal privind examinarea medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei nu se întocmește. Alcoolemia se stabilește numai în baza analizelor de laborator a două probe de sânge prelevate.

În acest caz în fișa medicală a bolnavului de staționar se anexează rezultatul analizelor de laborator și se descriu semnele caracteristice ebrietății alcoolice sau narcotice, cu confirmarea concluziei.

În cazul producerii accidentelor rutiere se efectuează examinarea medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei și a victimei, cu recoltarea și analiza probelor biologice.

Pct. 27 din același Regulament prevede că starea de ebrietate se stabilește conform criteriilor prevăzute în prezentul Regulament, confirmată prin rezultatul analizei de laborator a probelor biologice prelevate.

Prin urmare, acuzarea nu a prezentat concluzia unui medic bazată pe rezultatul analizelor de laborator a probelor biologice (sânge) recoltate de la inculpat, care ar demonstra că la momentul procedurii accidentului rutier acesta se afla în stare de ebrietate alcoolică.

Mai mult, art. 134¹² alin. (1), (2) și (3) Cod penal, stabilește că prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare. Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad minim se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 până la 0,5 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,15 până la 0,3 mg/l. Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult.

Deși acuzarea îi incriminează inculpatului săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate alcoolică, totuși nu a demonstrat gradul stării de ebrietate în care se afla acesta la momentul producerii accidentului rutier.

Conform art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea inculpatului.

Deci, instanța de fond corect a constatat că în lipsa unor probe administrate în temeiul Regulamentului privind modul de testare alcoolică și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 296 din 16.04.2009 sau a raportului de expertiză medico-legală, starea de ebrietate alcoolică a inculpatului la momentul producerii accidentului rutier avut loc la 03.12.2014, rămâne a fi neprobată or, conform prevederilor art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în coroborare cu art. 93 alin. (2) Cod de procedură penală, în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul raportului de expertiză judiciară.

Starea de ebrietate alcoolică imputată inculpatului la momentul producerii accidentului rutier nu poate fi reținută nici din declarațiile părților vătămate Petcova M. și Petcova E., că probabil au simțit miros de alcool în acea seară de la inculpat, pentru stabilirea stării de ebrietate fiind necesare cunoștințe speciale, care urmează a fi demonstrate doar prin intermediul mijloacelor de probă prevăzute de art. 93 Cod de procedură penală.

Prim urmare, afirmațiile acuzării că pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza prevederilor art. 264 alin. (4) Cod penal nu este necesară stabilirea gradului stării de ebrietate prevăzut în art. 134¹² Cod penal, sunt neîntemeiate.

În același timp, în cadrul instanței de fond, inculpatul și-a recunoscut vina și s-a căit sincer, solicitând aplicarea față de dânsul a prevederilor Legii nr. 210 din 29.07.2016 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Conform art. 1 alin. (1) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 210 din 29.07.2016, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. 2-9, 11 și 12.

Art. 2 alin. (1), (2) al aceleiași Legi, stipulează că procesul penal încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare referitor la infracțiunea săvârșită până la adoptarea prezentei legi pentru care Codul penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 sau Codul penal aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești din 24 martie 1961 prevede în calitate de pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani.

Încetarea procesului penal conform alin. (1) are loc cu acordul scris al persoanei învinuite sau inculpate.

Astfel, inculpatul la 03.12.2014 a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, sancțiunea căruia prevede pedeapsă cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani.

Inculpatul a manifestat căință activă în cadrul procesului penal, și-a recunoscut vina în comiterea faptei prejudiciabile imputate, iar infracțiunea de care este învinuit a fost săvârșită până la adoptarea Legii nr. 210 din 29.07.2016, pentru care în calitate de pedeapsă conform sancțiunii normei de incriminare este prevăzută închisoare de până la 7 ani.

Conform art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Potrivit art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Art. 275 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, prevede că urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit amnistia.

Or, instanța de fond întemeiat a conchis că inculpatul cade sub incidența Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 210 din 29.07.2016, urmând a fi aplicată amnistia, cu încetarea procesului penal în privința acestuia pe art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal.

În același timp, instanța de fond întemeiat a respins cererea procurorului de a încasa din contul inculpatului cheltuielilor judiciare pentru efectuarea rapoartelor de expertiză medico-legale în sumă de 228 lei.

Potrivit prevederilor art. 143 alin. (1) pct. 6), (2) Cod de procedură penală (în vigoare la momentul pronunțării sentinței atacate), expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Prin urmare, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat.

Fiind constatat că rapoartele de expertiză medico-legale nr. 128/D din 14.04.2015, nr. 126/D din 14.04.2015, nr. 129/D din 14.04.2015, nr. 127/D din 14.04.2015, au fost ordonate de către organul de urmărire penală pentru constatarea leziunilor corporale părților vătămate în urma săvârșirii infracțiunii de inculpat, aceasta sunt acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării, iar cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea expertizelor medico-legale, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statutului.

Totodată, prin Legea nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare de la 09.02.2018 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a fost abrogat alin. (2) din art. 143 Cod de procedură penală. Însă, potrivit art. 414 Cod de procedură penală care prevede că instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia sentinței primei instanțe, în coroborare cu art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, care statuează că în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecată, având în vedere că la momentul pronunțării sentinței, nu erau operate modificări în art. 143 Cod de procedură penală, consideră că instanța de fond întemeiat a aplicat prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală în motivarea soluției sale de respingere a cererii procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că instanța de apel a ignorat că art. 93 alin. (2) Cod de procedură penală prevede în calitate de mijloace de probă și declarațiile bănuțului, învinutului, inculpatului, ale părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului, documentele (inclusiv cele oficiale).

Fiind audiat în calitate de învinuit, Ceavdari G. a declarat că în ziua de 03.12.2014 a consumat 50 gr. de votcă, declarații omise de către instanța de apel.

Aceste declarații au fost confirmate în ședința de judecată de către părțile vătămate Petcova M. și Petcova E., care au indicat că au simțit miros de alcool în acea seară de la inculpat.

La fel, potrivit documentelor oficiale - copia din Registrul de primire a bolnavilor în Secția de primire a Spitalului raional Ceadâr-Lunga și informația eliberată de Spitalului raional Ceadâr-Lunga, Petcova E., Erebacan A., Ceavdari G. și Petcova M. au fost internați cu diferite leziuni corporale, toți fiind în stare de ebrietate alcoolică, expres în privința inculpatului fiind indicate leziuni corporale și aflarea acestuia în stare de ebrietate alcoolică.

Or, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Totodată, în hotărârile adoptate de instanțele de fond și de apel lipsește dispoziția privind trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului.

Conform art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatorii se face din contul bugetului de stat la momentul dispunerii și efectuării lor. Orice prejudiciu cauzat persoanei fizice/juridice sau statului trebuie să fie reparat. Astfel că, la moment, inculpatul urmează să restituie aceste cheltuieli statului, acestea fiind suportate în urma comiterii de către el a infracțiunii.

Potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, responsabil de suportarea cheltuielilor judiciare în legătură cu comiterea infracțiunii este condamnatul, iar dacă acesta, din diferite motive, nu este în stare să le achite, aceste cheltuieli sunt trecute în contul statului.

Însă, instanța de apel, dispunând respingerea cererii privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare, nu a dispus trecerea acestora în contul statului,

astfel, lipsind o dispoziție referitor la repartizarea cheltuielilor judiciare, în conformitate cu prevederile art. 397 pct. 5) și art. 416 Cod de procedură penală.

În drept, recursul este fondat pe temeiul din art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală – instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora. Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor.

Sub acest aspect, se reține că recursul ordinar este fondat în drept și pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Însă, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu relevanțele conținute în partea descriptivă a hotărârii contestate, asupra căror motive concrete invocate în apelul acuzării nu s-ar fi pronunțat instanța de apel, și care ar fi esența circumstanțelor că instanța a admis o eroare gravă de fapt, raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care ar fi afectat soluția instanței, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că aceste recurs nu întrunește condițiile de conținut în partea vizată, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al procurorului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent.

Or, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului și încadrarea juridică justă a acțiunilor infracționale ale acestuia în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, în special ale art. 134¹² alin. (1) Cod penal, că prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, pct. 2, 5 lit. c), 6 lit. c), 15, 19 lit. e) și f), 21 și 25 lit. c), d) și l) ale Regulamentului privind modul de testare alcoolică și examinarea medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 96 din 16.04.2009, că - testarea alcoolică constituie acțiunile angajatului Inspectoratului național de patrulare al Inspectoratului General de Poliție sau altei persoane abilitate, instruite în modul corespunzător, orientate spre stabilirea concentrației de alcool în aerul expirat la persoana testată, efectuate cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate și verificate metrologic, iar examinarea medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei (examinarea medicală) prevede un complex de acțiuni și procedee cu caracter medical, stabilite prin actele normative ale Ministerului Sănătății ce au drept scop determinarea și evaluarea stării de ebrietate a persoanei examinate, *testării alcoolscopice se supun persoanele implicate în accidente în traficul rutier, cu excepția accidentelor grave soldate cu traumatizarea sau decesul persoanelor, iar examinării medicale se supun conducătorii de vehicule care au fost implicați într-un accident rutier soldat cu traumatizarea sau decesul persoanelor*, examinarea medicală este efectuată în instituțiile medico-sanitare publice abilitate în acest scop de Ministerul Sănătății, iar *medicul abilitat* cu dreptul de efectuare a examinării medicale *trebuie să efectueze examinarea medicală cu aplicarea obligatorie a probelor de laborator (sânge și/sau urină)* și să întocmească un proces-verbal în două exemplare în care va expune detaliat rezultatele examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, totodată, în cazul în care în urma examinării medicale se stabilește stare de ebrietate, *recoltarea probelor biologice pentru determinarea concentrației alcoolului în sânge este obligatorie*, apoi concluzia examinării medicale pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei se înregistrează în procesul-verbal după cum urmează: stare de ebrietate alcoolică cu

grad minim ori stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, sau concluzia nu este făcută, refuză examinarea medicală și prelevarea probelor biologice.

Or, normele enunțate atestă clar și expres că în cazul accidentului rutier soldat cu traumatizarea persoanelor – circumstanțe constatate și în speța de pe rol, conducătorul vehiculului urmează a fi supus examinării medicale în instituțiile medico-sanitare publice, medicul abilitat fiind obligat să aplice probele de laborator - sânge și/sau urină, deoarece, dacă în urma examinării medicale se stabilește stare de ebrietate, recoltarea probelor biologice pentru determinarea concentrației alcoolului în sânge este obligatorie, și să întocmească un proces-verbal în care să expună detaliat rezultatele examinării medicale, inclusiv starea de ebrietate alcoolică cu grad minim ori avansat.

Însă, copia din Registrul de primire a bolnavilor în Secția de primire a Spitalului raional Ceadâr-Lunga și informația eliberată de Spitalului raional Ceadâr-Lunga că Petcova E., Erebacan A., Ceavdari G. și Petcova M. au fost aduși cu diferite leziuni corporale, toți fiind în stare de ebrietate (*v. 1, f.d. 167*), prezentate de acuzare, nu întrunesc condițiile legale nominalizate supra, în special în acest act nu este indicat că de la inculpat au fost recoltate probele biologice obligatorii pentru determinarea concentrației alcoolului în sânge.

Or, conform art. 93 alin. (2), 143 alin. (1) Cod de procedură penală, în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul raportului de expertiză judiciară, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Astfel, la materialele cauzei lipsesc probe LEGALE care ar demonstra starea de ebrietate invocată de acuzare în acțiunile inculpatului la momentul producerii accidentului, această circumstanță rămânând a fi neprobată, iar instanțele corect au exclus din învinuirea formulată inculpatului calificativul „*acțiune săvârșită în stare de ebrietate*”, ca fiind nedovedit legal și întemeiat au recalificat acțiunile lui de la art. 264 alin. (4) în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, ca încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății.

Totodată, circumstanțele constatate relevă că inculpatul întrunește condițiile prevăzute la art. 1 alin. (1) și (2), art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar procesul penal în baza art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal corect a fost încetat (*pct. 2. - 5. din decizie*).

În același timp și cu privire la celelalte argumente din recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se reține că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească

cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile judiciare pentru expertizele medico-legale ale părților vătămăte urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării (pct. 2. - 5. din decizie).

Totodată, în descriptivul hotărârilor contestate sunt indicate detaliat motivele pentru care instanțele au respins dovezile și versiunile acuzării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzatorului (pct. 2. - 5. din decizie).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Mai mult, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei (pct. 5. din decizie).

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul

celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Totodată, motivele invocate în respectivul recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Sunt neîntemeiate și argumentele recurentului că: „*în hotărârile adoptate de instanțele de fond și de apel lipsește dispoziția privind trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului*” or, în dispozitivul sentinței se conține soluția: „*Cerința procurorului privind încasarea de la Ceavdari Gheorghe a cheltuielilor judiciare în sumă de 228 lei a respinge*”, aceste cheltuieli fiind deja suportate de către stat, adică anterior înaintării de către procuror a respectivei acțiuni civile și hotărârii adoptate.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că faptei săvârșite de inculpat i s-a dat o încadrare juridică corectă și că recursul ordinar declarat este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 23 noiembrie 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 13 martie 2018, în privința inculpatului Ceavdari Gheorghe XXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 august 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco